

ХИДРОГРАФИЈАТА ВО МАКЕДОНИЈА НА НЕКОЛУКУ ПОСТАРИ КАРТИ

— Илија Петрушевски —

Хидрографијата во Македонија низ вековите во различни карти различно е прикажувана. Со цел да дадеме јасна претстава за хидрографијата како и грешките што се правени од различни автори ќе разгледаме неколку различни карти од различни периоди при што ќе дадеме детален опис на имињата како и на коритата и езерата во Македонија.

Најстарата карта од која земаме податоци за хидрографијата во Македонија е од IV век, позната како Пајтингеровата табла¹; освен оваа карта исползувана е и Птоломеевата карта²; добар материјал исползувавме и од картата на Меркатор; особено богати податоци извлековме од картата на Кантели³; од картава на Исле⁴ исползувани се податоци само за Струма бидејќи картата што ја користевме е само фрагмент на Источна Македонија; користени се податоци и од картата на Касиус.⁵ На крајот за одбележување е и картата изработена од Хомаповите наследници⁶ па и таа ни послужи при извлекување на податоците.

Рските во Македонија им припаѓаат на два морски слива и тоа на Егејскиот и Јадранскиот. Прикажувањето на реките прво ќе го дадеме на Егејскиот слив, потоа на Јадранскиот и на крајот ќе стане збор за езерата во Македонија.

Прикажувањето ќе го вршиме преку компарација и уточнување на податоците земени од горе наведените карти.

РЕКИ

Вардар. — На Пајтингеровата табла единствена река од Македонија што е прикажана е реката Вардар. Таа е безимена река која извира од еден планински венец, а се движи со правец СЗ—ЈИ. Пред неговото вливање во Егејското Море кај Thessalonica (Солун) го менува правецот во С—Ј. Бидејќи авторот ја прикажал само реката Вардар можеме да заклучиме дека авторот знаел оти во Македонија таа е најголема река.

Во Птоломеевата карта Вардар е обележен со името *Axius fl.* Тој овде се движи со права линија СЗ—ЈИ на левата страна од неговото устие го остава градот *Thessalonica* за разлика од Пајтингеровата табла каде Солун е од десната страна. Пред да се влине во Солунскиот Залив Вардар прима една десна притока со името *Erigon fl.* (Црна Река). Овде прикажувањето на Вардар е точно како и неговите извори кои се наоѓаат на планината *Monte Orbelo*⁸⁾ (Шар Планина). Десната притока *Erigon* во Вардар се влива многу на југ блиску до неговото устие, што одговара на реката Арџан која истечува од Ениџервардарското Езеро (сега исушено).

Кај Меркатор Вардар е обележен како *Vardar fl.* Тој на оваа карта се формира од две реки *Ospago fl.* и една безимена река. На овие две реки изворите им се наоѓаат на Скопска Црна гора (*M. Negro*). Во понатамошниот тек Вардар поминува покрај Антигона, Стоби, едно непознато езеро северно од Демир Капија, и се влива во Солунскиот Залив. Во долниот тек Вардар ја прима десната притока Црна која е обележена со две имиња *Erigon* *Beuda fl.* Вардар на оваа карта е добро прикажан со искалчоок на тоа што десната река *Ospago* во изворишниот дел одговара на Вардар во пределот на Полог, а левата безимена река одговара на Лепенец. Нивното соединување е добро прикажано на 42° с.г.ш. Соединувањето на реката *Erigon* (Црна) со Вардар не е точно прикажано бидејќи е блиску до Солунскиот Залив.

Во Картата на Кантели Вардар ги има следните имиња *Vardar*, *Vardari* и *Axius fl.* Кантели во своето прикажување Вардар го прикажува со голема неточност. Тој изворишниот дел му го одредил кај *Tetteuo* (Тетово) со една лева притока, веројатно Лепенец. Вардар на оваа карта поминува низ градот *Scupi*, *Scupia*, *Scorpe* (Скопје). Од Скопје вардаровото корито е со правец С—Ј недалеку од албанската граница. Северноисточно од Преспа Вардар завртува кон ЈИ сè до *Filurina* (Лерин), каде завртува кон север и некаде на г.ш. од *Toly* о *Monster*⁹⁾ (Битола) завртува кон исток, поминува низ едно езеро, па завртува кон ЈИ и се влива во Солунскиот Залив. На својот тек Вардар прима една десна и една лева притока. Левата притока во Вардар се влива кај споменатото езеро и е обележена со името *Ospago*¹⁰⁾ (Брегалница). Десната притока е обележана со повеќе имиња *Vistriza* *Iniesoga*, *Erigonus*. Од опишаниот тек на Вардар можеме да заклучиме дека авторот направил грешка во имињата на реките. Тој реката што се формира од *Ospago* (Брегалница) и *Psinia* (Пчиња) требало да ја обележи како Вардар затоа што по местото на теченията одговара на Вардар, додека пак обележаната река *Vardar*, *Vardari*, *Axius* требало да ја обележи со *Erigonius* (Црна Река).

Во картата на Хасиус Вардар е прикажан доста точно. Во горниот дел обележен е како *Axius*, а во долниот тек со *Vardar*. Овде на целиот тек Вардар се движи со правец СЗ—ЈИ. Тој извира северно од Скопје, поминува низ Скопје, потоа покрај *Kapruh* (Т. Велес), Стоби, езерото *Petrisky* (Петерското Езеро). Од езерото *Petrisky* Вардар е знатно поголем и е прикажан со две паралелни линии. На својот тек Вардар прима две десни притоки и една лева. Првата десна притока е безимена и е во горниот тек на Вардар, а веројатно е Треска. Во долниот тек од десната страна ја прима реката *Vistriza* (*Erigonius*). Левата вардаровата притока е безимена, а поминува низ *Kaplanli* (Катланово) и кај Т. Велес се влива во Вардар. Оваа лева притока веројатно е Пчиња.

Кај картата на Хомановите наследници Вардар е прикажан исто како и во картата на Хасиус. Бидејќи нивната карта е пречртувана од картата на Хасиус. И кај Хасиус и кај Хоман има грешка во обележувањето на десната вардарова притока, т.е. Црна Река, на која и е додадено уште едно име од реката Бистрица *Vistriza*, мислејќи дека се работи за една иста река. Грешката настанала поради сличноста во течението на Бистрица и Црна Река.

Струма. — Кај Птоломеј Струма е обележена како *Strymon fl.* Овде Струма е доста кратка и нема притоки, се движи со правец З—И, а пред да се влие завртува кон југ. Извира од голем планински венец северозападно од античкиот град *Heraclaea Sintica*. Географската положба е точна, ама без притоки.

Меркатор Струма ја прикажува со името *Strymon fl.* Тој оваа река ја прикажал како се формира од две поголеми безимени притоки, а по краток тек се дели на два крака. Овие две безимени реки на Струма се Струмица и Струма, а устието од двата крака е Струма и левиот крак Ангисти што истечува од (исушеното) езеро *Verketan* и се соединува со Струма во Тафиното Езеро.

Кантели Струма а прикажува како и Меркатор. Овде Струма е обележена со имињата *Stromona*, *Strymon*, *Cenzus Martaga*. Изворишниот дел и е кај античкиот град *Heraclaea Sintica* од каде тече кон југ до едно езеро, каде прима една десна притока веројатно се мисли на Струмица. Откако ќе помине низ езерото го менува правецот на течението во З—И кое така го задржува до античкиот град *Amphipolia*. Кај овој град Струма прима една лева притока *Radini*. На местото каде што се влева реката Радини во Струми се формира речно острово на кое е сместен градот *Amphipoli*. Јужно од Амфиполи Струма се дели на два крака и како таква се влива во Орфонскиот Залив. За точноста на прикажувањето на оваа река може да се рече дека и овде има отстапувања, односно Струма се протега многу на запад, а течењето е со правец СЗ—ЈИ. Десната притока

на Струма веројатно е Струмица, а езерото каде што се влива оваа река во Струма веројатно е Бутковското Езеро. И езерото и реката прикажани се многу на север. Левата притока Радини веројатно е Бистрица, а прикажана е доста голема. Вливањето во Орфанскиот Залив е точно прикажано.

Кај Хасисус и Хомановите наследници Струма се формира од две притоки: Strymon како десна река и Marmara, Veratasar како лева притока, кои реки се соединуваат и ја сочинуваат реката Струма. Во долниот тек Струма се проширува така што е прикажана со две паралелни линии и се влива во Орфанскиот Залив кај градот Contesa (Орфан). За прикажувањето на оваа река во овие карти можеме да кажеме дека реката што е обележена како Strymon е денешната река Струмица, и поминува низ три непознати езера. Левата притока што ги носи имињата Мармара и Варатасар е реката Струма. При оваа река како и кај Меркатор го сретнуваме и името Мармара при што авторите направиле грешка, бидејќи името Мармара го носи една друга мала река што се наоѓа источно од Струма и се сретнува со имињата Мармара¹¹⁾ и Илиџе Дерџе¹²⁾, а за името Вератасар ќе биде објаснето во понатамошниот текст.

Кај Исле Strymon (Струма) е река која тече со правец С—Ј и поминува низ осум синцириесто поредени езера и се влива во Strymonicus Sinus (Орфански Залив) со два крака. Од десната страна ја прима притоката Pontus fl. која исто така поминува низ две езера. Исле во прикажувањето на оваа река згрешил што дал толкав голем број на езера кои не постојат, со исклучок на последното езеро кое може да биде Бутковското Езеро. Реката Струмица Исле ја обележил со името Pontus fl.

Места. — Кај Птоломеј е прикажана само со нејзиното устие и обележена е како Mesus fl. Меркатор оваа река ја прикажува како помала, а коритото зместо се протега во главно, СЗ—ЈИ. При нејзиното устие се проширува и формира лиман. Хасисус и Хомановите наследници оваа река ја обележуваат со Carasu Mestro, Mestus fl. На овие две карти доста е точно прикажана и со еден дел е погранична река помеѓу Македонија и Румелија. Кај сите автори место положбата на оваа река точно е дадена.

Г а л и к. — Во Птоломеевата карта оваа река со името Echedorus fl. извира од еден планински венец СЗ од Солун. На својот тек зазема правец СЗ—ЈИ и се влива во Солунскиот Залив западно од Thessalonica (Солун). Местоположбата и големината на оваа река. Птоломеј добро ни ја прикажува.

Во картата на Меркатор изворите на Галик се наоѓаат на голема г. ш. дури до Скопје. Од изворишниот дел па до устието во Солунскиот Залив Галик од десната страна ја прима притоката Cedoro fl. која притока прима друга лева безимена река.

Галик во оваа карта е обележен со имињата *Varalese* и *Varalese fl.* Меркатор оваа река ја прикажува многу долга, а за десната притока Кедоро не би можел да кажам на која река мисли Меркатор.

Кантели Галик го прикажува како се формира од три реки и тоа: *Varatasar*, *Caliko* i *Varalese*. Правецот на течението на трите реки е кон југ како и на реката Галик која овде е обележена со имињата *Varatasar*¹³⁾ от *Echedorus*. Устието е западно од Солун во Солунскиот Залив. Кантели оваа река ја прикажува како многу долга а изворите на споменатите три реки се наоѓаат дури до 42°30', с. г. ш. Второ тој ги помешал имињата на Варатасар и Калико. Место реката да ја обележи со Калико тој ја обележил со Варатасар, а Калико ја прикажува како притока на Вратасар. За левта приток, Варалесе не би можел да кажам за која притока мисли Кантели.

Хасиус и Хомановите наследници во прикажувањето се скоро исти. Тие оваа река ја даде исто така доста долга и таа со своите извори стасува до Куманово, а се влива во Солунскиот Залив западно од Солун. Хасиус ја обележил со поновото и постарото име, односно со *Callico Echedorus F*, а пак Хомановите наследници само со името *Callico fl.* Кај овие две карти гледаме како авторите името Варатасар и Варалес го изоставиле, а го ставиле името Калико. Значи во сите карти овде што ги опишавме Галик се среќува под имињата *Echedorus*, *Varatasar*, *Varalese* i *Callico*.

Да споменеме и тоа дека името Варатасар ни прави исто така забунa како и реката Бистрица и Црна, односно името Варатасар го среќуваме кај реката Галик и Струмица. Мое мислење е дека ова име повеќе одговара за реката Галик затоа што се среќува во повеќе карти што се однесуваат на оваа река.

Бистрица. — Птоломеј оваа река ја обележал како *Naliastopon*. На целиот свој тек оваа река не прима ниту една притока, а се влива во Солунскиот Залив. На својот тек оваа река се пробива низ еден планински венец. Прикажувањето не е со голема точност бидејќи извира на поголема с. г. ш. и правецот на течението е скоро СЗ—ЈИ без да прави голем лак.

Меркатор оваа река ја обележува со името *Aliagmo fl.* Изворите на реката ѝ се наоѓаат СИ од Преспанското Езеро на 41°40', с. г. ш. Од изворот до првата десна безимена притока коритото на Бистрица е со правец С—Ј. Од споменатото место речиси под прав агол завртува на лево правејќи благ лак со положба З—СИ и се влива во Солунскиот Залив. На својот тек од левата страна ја прима реката *Kastoro fl* (Костурска Река). Меркатор добро ја прикажал оваа река со исклучок на тоа што изворишниот дел то дал многу на север како и тоа што

левата притока Костурска Река ја прикажал многу долга, бидејќи тече со правец 3—И и се влива во долниот тек на Бистрица што не е точно.

Кантели за реката Бистрица ни прикажува две реки, едната е обележена со имињата *Vistriza*, *Iniecora* *ot* *Erigon*, а втората е обележена со *Palecas*, *Platamono* *fl* *ol* *Haliacmon*. Реката обележена со имињата *Vitriza* *Iniecora* *ot* *Erigon* извира СИ од Преспанското Езеро, се движи со правец кон југ до линијата источно од Охридското Езеро каде го менува правецот во ЈИ—СЗ, по долго течение завртува кон исток и некаде јужно од Островското и Петрското Езеро завртува кон север. Поминува помеѓу двете споменати езера, завртува кон исток, поминува низ градот *Vodena* (Воден) и се влива во Вардар како десна притока. На својот тек Бистрица во горниот тек од десната страна ги прима притоците *Rhedias* *forsan* *Beuda* *i* *Iniecora* *fl.*, а од левата страна *Castoro* *fl* (Костурска Река) *Scirthus* кај градот Воден. Кантели во прикажувањето оваа река ја меша со реката Црна, што се гледа по тоа што во горниот тек ја обележил со *Vistriza* (Бистрица), а во долниот тек со *Erigonus* (Црна Река). Но тој сепак мисли дека ја прикажува Црна Река бидејќи ја прикажал како вардарова десна притока. Меѓутоа, со положбата на нејзиното корито повеќе одговара на реката Бистрица со таа грешка што е прикажана како вардарова притока и што поминува помеѓу Островското и Петрското Езеро. Втората река со името *Platamona* *ol* *Haliacmon* Кантели ја прикажува јужно од претходната река, доста кратка, со правец на течението ЈЗ—СИ и се влива во Солунскиот Залив што е точно прикажано. Кантели мислел дека Бистрица и Халиакмон се две различни реки па и така ги прикажува, а за Бистрица и Еригон мислел дека се една река.

Хасиус и Хомановите наследници во своите карти реката Бистрица доста точно ја прикажуваат. Кај нив изворот на Бистрица се наоѓа северонесточно од Охридското Езеро (Преспанското Езеро е испуштено), а западно од Хераклеја од каде тече кон југ, потоа завртува кон исток и се влива во Солунскиот Залив. Кај Хасиус обележена е со *Aliacon* *Platamone*, а кај Хомановите наследници само со *Platamene*. На двете карти името Бистрица се сретнува кај реката Црна веројатно незнаејќи дека Амијакмон и Бистрица е една река, а не како што е прикажано дека Бистрица и Еригон се една река.

Ц р н а Р е к а . — Оваа река и Бистрица прават најголеми збуни кај повеќето картографи. Тоа е веројатно поради сличноста на правецот од нивните корита бидејќи двете реки во горниот тек течат кон југ, а во средниот завртуваат кон североисток.

Птоломеј оваа река ја разликува од реката Бистрица и ја прикажува како засебна река која има правец СЗ—ЈИ и е десна

притока на (Вардар) јужно од Стоби и ја обележна со името Erigon fl. Axius Меркатор како и Птоломеј оваа река ја разликува од Бистрица. Во горниот тек ја обележил со името Erigonius, а во долниот тек со Beuda. Изворот ѝ се наоѓа во СЗ Македонија, северно од Преспанското Езеро, од каде прави неколку свртнувања кон југ, североисток, исток, југоисток и пак кон исток каде и се влива во Вардар во неговиот долен тек. Поминува покрај градовите Лерин, Острово и Воден. Непоточноста на оваа река во оваа карта е во тоа што поминува покрај споменатите градови и блиску до Пела (близу до Пазар-Енице Вардар) и што се влива во Вардар многу на југ. Меѓутоа нејзиното устие географски е точно дадено и тоа на $41^{\circ}20'$.

За реката Црна во картата на Кантели дадовме објаснување при опишувањето на реката Вардар и Бистрица.

Во картата на Хаснус, Црна Река е обележена со името Erigon потоа Vistriza и пак Erigonius. Од ова гледаме дека Хаснус мислел дека Бистрица и Еригониус се една река, а реката Алаахмон е друга река. Овде течението на реката во долниот тек многу се спушта на југ и повеќе е слична со прикажувањето на Меркатор.

Хомановите наследници даваат ист приказ како и Хаснус, само сега името Еригон е испуштено, а то имаат само името Wistriza.

Други помали река: Шабриус (Chabrius). Оваа река се наоѓа источно од реката Галик. Во Птоломеевата карта оваа река е без притоки за разлика од Меркатор каде прима една десна притока со името Olcimo. Кантели оваа река ја дава значително поголема и со повеќе имиња Cillabro et Chabrija od Chabrius fl. Таа има и една лева притока Olcino olim Olcimus. Кај Хаснус и Хомановите наследници оваа река е безимена. И покрај тоа што сите споменати автори ја претставуваат оваа река во своите карти не ми е јасно за која река се мисли.

Црна Река или Мавронели. Оваа река се наоѓа северно од Олимп. Во Птоломеевата карта е без притоки, а кај Меркатор со две притоки и без име. Кантели оваа река ја прикажува доста долга и дека истечува од езерото Bergius под името Helicon. Во средниот тек ја прима десната притока Dogronigniza. Оваа река обележена е со името Faribus et Bafirus, Faribo. Авторите за оваа река мислат дека е тоа реката Црна или Мавронери.

Освен наброените реки кои се вливаат во Егејското Море, Кантели има прикажано уште една погранична река спрема Румелија која се вика Cosilito fl. Другата е источно од Струма и би одговарала на денешната река Мармара, односно Илче Дере и на запад од Солунскиот брег е малата река Lidius sive Lugias fl.

Во Јадранското Море се влива само реката Црн Дрим. Птоломеј оваа река не ја прикажал, додека Меркатор и Кантели ја прикажуваат како се формира од две реки, од кои едната истечува од Охридското, а втората од Преспанското Езеро. Меркатор дури и ја обележил реката што истечува од Преспанското Езеро со името *Prepoli fl.* Хасиус и Хомановите наследници Црн Дрим го прикажуваат како истечува од Охридското Езеро.

Е З Е Р А

Во наброените карти прикажани се и езерата во Македонија. Некои од нив прикажани се со голема неточност, а некои пак и не постојат.

Охридско Езеро. — Меркатор ова езеро по местоположбата добро го прикажува. Тоа има форма спротивна од буквата „S“. На крајниот СЗ од него истечува реката Црн Дрим. Езерото е безимено, но на неговиот СИ брег е градот *Locrida* (Охрид).

Кантели му го менува обликот на Охридското Езеро и кај него тоа има форма на рамнокрак триаголник со положба СИ—ЈЗ. Од северната страна истечува Црн Дрим. Езерото го носи името *Lago d'Ocrida*.

Хасиус и Хомановите наследници Охридското Езеро го прикажуваат тесно и толго. Подолгата страна зазема положба С—Ј, Обележено е името. *Ocrida* (*Lychnida Pressa*).

Преспанско Езеро. — Меркатор и Кантели ова езеро го дават источно од Охридското Езеро и на поголема с. г. ш. од Охридското Езеро. Кај Меркатор има форма на виолина со положба СЗ—ЈИ без име. Од него истечува река која е десна притока на Црн Дрим. Кантели му дава форма на елипса со положба СЗ—ЈИ, од кое истечува реката *Prepoli fl.* и се влива во реката Црн Дрим. Обележена е со името *Ascuris L.*

Хасиус и Хомановите наследници Преспанското Езеро го испуштаат, мислејќи дека Охридското и Преспанското Езеро се едно езеро, што се гледа по името *Pressa* што го дале како второ име на Охридското Езеро.

Авторите кои прикажуваат дека од Преспанското Езеро истекува река и се влива во реката Црн Дрим прават грешка бидејќи знаеме дека од Преспанското Езеро не истекува ниедна река.

Костурско Езеро. — Ова езеро кај Меркатор и Кантели е на иста г. ш. со Преспанското Езеро и од него истечува реката *Castoro fl.* (Костурска Река). Како што гледаме во споредба со Охридското и Преспанското Езеро, Костурското Езеро се наоѓа на поголема с. г. ш. Хасиус и Хомановите наследници ова езеро не го прикажуваат.

Островско Езеро. — Ова езеро во сите четири карти исто е прикажано. Тоа се наоѓа на поголема с. г. ш. од Охридското и Преспанското Езеро и источно од нив. Покрај него поминува реката *Erigonius fl* (Црна Река) преку која река истечува. Од ова гледаме дека сите автори во своите карти прават грешка прво што го даваат на голема с. г. ш. и второ што истечува преку Црна Река.

Петрско Езеро. — Со исклучок на Кантели ова езеро прави големи забуну кај авторите. Кај Меркатор има едно езеро на реката Вардар северно од Демир Капија *Dimir Cast* кое не е обележено, а во картите на Хаснус и Хомановите наследници ова езеро е обележено со името *Petriskyl*. Веројатно мислат на Петрското Езеро. Инаку кај тројната автори на местото каде што треба да се најде ова езеро нима прикажано езеро. Од ова гледаме дека авторите во прикажувањето на ова езеро направиле голема грешка во името. Тие требало да му го дадат името Арпан или Аматоово Езеро (сега исушено), бидејќи покрај него е населбата Идомени (Сехово). Езерото е на реката Вардар. Кантели Петрското Езеро добро го прикажува, западно од Островското Езеро и истечува преку реката Бистрица.

Еницевардарско Езеро. — Ова езеро го сретнуваме во картите на Кантели Хаснус и Хомановите наследници. Кај сите автори тоа е без име, а местоположбата со мали исклучоци добро е прикажано.

Дојранското Езеро. — Во картите на Меркатор, Хаснус и Хомановите наследници северно од Стоби има едно езеро без име, а на неговиот брег е градот *Coletro*. Ова езеро истечува преку реката Галик. По местоположбата иако не е со голема точност, најмногу одговара на Дојранското Езеро.

Бешник. — Местоположбата на ова езеро во картите на Кантели, Хаснус и Хомановите наследници приближно точно е прикажана, и тоа на северниот дел од полуостровот Халкидик. Кај Кантели обележно е со името *Bolica Lago*, а кај другите автори ова езеро е без име, но затоа го имаат прикажано и Лагадинското Езеро кое исто така е безимено.

На крајот да кажеме дека на реката Струма и нејзината притока Струмица има повеќе езера кои синциресто се поредени на овие две реки. За некои од нив се знае дека се Бутковското и Тахиното Езеро. Меѓутоа за другите езера не би можеле да кажеме кои се тие. Во картите на Хаснус и Хомановите наследници дадено е едно езеро кое се наоѓа северно од Кавала без име. Тоа е езерото Берекетли.

Ваквите грешки изнесени за хидрографијата, не треба да не изненадуваат, бидејќи старите карти секогаш се одликуваат со грешки, кои се провлекуваат низ сите постари географски карти. Тоа доаѓа оттаму што картите се работеле врз основа на

претходно издадените карти, кои исто така биле со грешки и неточни, потоа новите податоци што се внесувале биле добивани од патеписци и трговци.

Како што видовме грешките при прикажувањето на реките беа од таков вид што некои реки се прикажани многу долги, како што е случајот со реката Галик, други пак реки се прикажувани како притоки на поголемите реки иако не се притоки на тие реки. Таков е случајот со реката Бистрица која во некои карти е прикажана како притока на реката Вардар. Видовме дека има и измислени реки каков што е случајот со реката Преполн што истечува од Преспанското Езеро и е десна притока на Црн Дрим. Особено големи грешки има во давањето на имињата од една река на друга, како што е случајот со реката Бистрица и Црна. Нивните имиња се заменуваат или пак се заедно мислејќи дека е една река. Кај овие реки имаме и таков случај грчкото име Халиакмон да е дадено на Бистрица, а словенското Бистрица на Црна.

Сличен случај имавме и со езерата. Кај нив грешките беа вакви: Охридското Езеро во некои карти дадено е во вид на тамбура, а во други тесно и долго; друга грешка имаше да бидат намалени како што е случајот со Островското Езеро. Во некои карти некои езера се испуштени како што се случува со Преспанското и Костурското. Меѓутоа има и такви случаи да се и измислени: тоа се езерата на Струма и Струмица. Има и такви грешки местоположбата на езерата да не е точна како на Дојранското и Аматовото (сега исушено и обележено како Петрско), кои се дадени многу на север или пак Преспанското е на поголема географска широчина од Охридското Езеро.

ЛИТЕРАТУРА

1. Miller Konrad: Weltkarte des Castorius genant die Petinger'sche tafel. Ravensburg 1888.
2. A. E. Nördenskiöld, Facsimile — Atlad to the early history of kartography Stockholm, 1970 tab. XI.
3. Gerhard Mercator: Macedonia Epirus et Achaia, Duisburg 1589.
4. Giacomo Contelli da Vignola. La Macedonia, Roma 1689 .
5. G Del Isle: Graeciae pars septentrionalis 1707 По. Яранов, Карта на Македонија во географскиот и граници. София 1933, стр. 15.
6. I. M. Nasius: Hungariae Tabula 1744. По Яранов, Карта на Македонија во географскиот и граници. София, 1933, стр. 17.
7. Homannianorum Heredum: Mapa Geographica Graeciae Septentrionalis Hodiernae... Nürnberg 1770.
8. А. Урошевиќ: Една карта на Македонија од XVII век, Географски разгледи, кн. 1, Скопје 1962, стр. 7.

9. Урошевiк: А. сп. д. ст. 8.
10. Урошевiк: А. сп. д. ст. 7.
11. 41° 41° Salonica (Thessalonica), Generalkarte von Mitteleuropa 1 : 200.000. Wien 1966.
12. Д. Яранов: Карта на Македонија 1 : 300.000. Софија, 1933.
13. И. Синдић: Физиогеографски елементи на старим картама. Гласник Српског географског друштва, свеска XVI. Београд 1930 стр. 130. Зборува за истиот проблем со извесно сомнение, реката Варатасар се однесува на реката Галик.

LA HYDROGRAPHIE DANS LA MACEDOINE EN QUELQUES PLUS VIELLES CARTES

— Ilija Petruševski —

(Résumé)

Dans la Macédoine la hydrographie (sur) des vieilles cartes a été représentée de diverses manières, non complètes et avec des fautes.

Nous donnons ici des eseplications, par comparaison, des lacunes et des fautes que ont été faites inconsciemment.

Il sagit des plus grandes rivières comme: Vardar, Struma, Mesta, Galik, Bistrica, Crna Reka, Crni Drim, et des autres plus petites rivières.

En plus des rivières nous ehaminons nussi la état des lacs dont on a errone le lien, la grandeur et la forme. Il en est question des lacs luivants: d'Ohrid, de Prespa, d'Amatovo, d'Enigc-Vardar, de Petresko, de Bechik et du lac Tahino.

Comme annees viennent s'ya'outer la litté rature d'ou ont été puisé les donnés, ainsi que trois thoto-copies des cartes mentionnées ci-dessus.

